

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/40/2013
Identifikačné číslo spisu:	8012200804
Dátum vydania rozhodnutia:	20.08.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ida Hanzelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:8012200804.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej PhD. a JUDr. Petra Paludu v právnej veci žalobcu B. N., bytom X., zast. JUDr. Dušanom Remetom, advokátom, so sídlom Masarykova 2, Prešov, proti žalovanému Ústrediu práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, pracovisko Košice, Zádielska 2, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. AA/2012/01360/1 z 11.09.2012, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 5S/8/2012- 46 zo 17.04.2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5S/8/2012- 46 zo dňa 17. apríla 2013 p o t v r d z u j e.

Žalovaný j e p o v i n ý nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v sume 137,97 Eur do 30 dní od doručenia tohto rozsudku na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. Dušana Remetu.

Odôvodnenie

Rozsudkom krajského súdu bolo zrušené rozhodnutie žalovaného, ktorým potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a zamietol odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu, ktorým bol žalobcovi priznaný peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia vo výške 9,28 % sumy životného minima (ďalej len kompenzačný príspevok) s účinnosťou od 01.05.2012. Krajský súd po konštatovaní skutkového stavu na str. 6 a nasl. rozsudku dospel k záveru, že

„v danom prípade na základe námietok žalobcu je v konaní sporná otázka, či kompenzačný príspevok možno poskytovať ťažko zdravotne postihnutej osobe za podmienok, ktoré upravuje zákon č. 447/2008 Z.z. a v prípade záveru, že sa tento príspevok neprehodnocuje, je sporné posúdenie trojročnej lehoty, ktorú upravuje § 45 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňom 01.01.2009.

Podľa § 66 ods. 1 zákona, peňažné príspevky na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a peňažný príspevok za opatrovanie poskytované podľa zákona účinného do 31.12.2008 sa považujú za peňažné príspevky na kompenzáciu podľa zákona účinného od 01.01.2009.

Podľa § 66 ods. 2 zákona, príslušný orgán určí výšku peňažných príspevkov uvedených v odseku 1 podľa zákona účinného od 01.01.2009 najneskôr do 31.07.2009. Ak je výška peňažného príspevku

podľa zákona účinného od 01.01.2009 vyššia ako výška peňažného príspevku, ktorá patrila podľa zákona účinného do 31.12.2008 peňažný príspevok sa vypláti od 01.01.2009 podľa zákona účinného od 01.01.2009.

Z vyššie citovaných ustanovení zákona je nesporné, že peňažný príspevok poskytovaný žalobcovi sa považuje podľa zákona č. 447/2008 Z.z. za peňažný príspevok na kompenzáciu a podľa tohto zákona sa posudzuje iba výška tohto peňažného príspevku. Samotný peňažný príspevok sa neprehodnocuje, čo vyplýva aj z ust. § 65 ods. 5 zákona, ktorý bol posúdený podľa zákona účinného do 31.12.2008 sa po 31.12.2008 neprehodnocuje podľa zákona účinného od 01.01.2009, ak u občana s ťažkým zdravotným postihnutím nedôjde k takým zmenám v zdravotnom stave, osobnostných predpokladoch, rodinnom prostredí alebo životnom prostredí a v prostredí, ktoré ovplyvňuje jeho začlenenie do spoločnosti, ktoré majú vplyv na trvanie odkázanosti.

Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ako aj administratívneho spisu je nesporné, že na základe podnetu prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov č. Pd 24/12-6 podaného dňa 03.02.2012 proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu č. 2009/002951-001 zo dňa 01.01.2009 (o odňatí peňažného príspevku a zastavení jeho výplaty) žalovaný tomuto protestu vyhovel a právoplatným rozhodnutím č. AA/2012/01360 zo dňa 26.03.2012 rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu ako nezákonné zrušil. V dôsledku toho prvostupňový správny orgán opätovne rozhodol o priznaní kompenzačného príspevku žalobcovi ďalším rozhodnutím zo dňa 29.06.2012 č. 12/51570-005, v ktorom konštatoval, že žalobca splnil podmienky príjmu a majetku a preto mu peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia priznal od 01.05.2012.

Prvostupňový správny orgán ako aj žalovaný pri posudzovaní dátumu, od ktorého žalobcovi patrí peňažný príspevok na kompenzáciu odôvodnili tým, že žalobca si neuplatnil nárok v trojročnej lehote ustanovenej v § 45 ods. 10 zákona, ktorá je prekluzívna a je zachovaná u tých fyzických osôb, ktoré podali podnet na vydanie protestu prokurátora najneskôr do 01.01.2012. Preto novourčená výška peňažného príspevku môže byť priznaná od prvého dňa v mesiaci, v ktorom bola doručená výzva žalobcovi na predloženie dokladov o príjmových a majetkových pomeroch, t.j. odkedy urobil správny orgán prvý úkon.

Podľa § 45 ods. 9 zákona, peňažný príspevok na kompenzáciu sa dodatočne spätne prizná, odníme a zastaví sa jeho výplata, zvýši, zníži, doplatí, obnoví sa jeho výplata, dodatočne spätne sa rozhodne o povinnosti vrátiť peňažný príspevok na kompenzáciu alebo jeho časť alebo sa rozhodne o zrušení povinnosti vrátiť peňažný príspevok na kompenzáciu alebo jeho časť, ak príslušný orgán dodatočne zistí, že peňažný príspevok na kompenzáciu odňal, aj keď odňať nemal.

Podľa § 45 ods. 10 zákona, za príslušný orgán podľa odseku 9 sa považuje správny orgán, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni. Pri dodatočnom rozhodovaní za spätné obdobie vychádza príslušný orgán zo skutkového stavu a právneho stavu, ktorý platil v čase vydania pôvodného rozhodnutia. Proti novému rozhodnutiu sa môže fyzická osoba odvolať. Nárok na dodatočné poskytnutie a vyplatenie peňažného príspevku na kompenzáciu alebo jeho časti za spätné obdobie zaniká uplynutím troch rokov odo dňa, od ktorého peňažný príspevok alebo jeho časť patril.

Súd sa v tomto prípade s poukázaním na vyššie citované ustanovenia zákona, ako aj na skutkovú situáciu kedy bolo zrušené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zo dňa 21.01.2009 o odňatí a zastavení výplaty peňažného príspevku na kompenzáciu žalobcovi nestotožňuje s názorom, že konanie vo veci opätovného priznania peňažného príspevku na kompenzáciu začala plynúť od vtedy, kedy prvostupňový správny orgán urobil prvý úkon a to vyzval žalobcu na predloženie dokladov o príjme a majetku, ktorá bola realizovaná listom zo dňa 24.05.2012. Z ust. § 45 ods. 9 zákona jednoznačne vyplýva, že peňažný príspevok na kompenzáciu sa dodatočne spätne prizná vtedy, ak príslušný orgán dodatočne zistí, že peňažný príspevok na kompenzáciu sa odňal aj keď sa odňať nemal. V tomto prípade správne orgány mali konať z úradnej povinnosti - ex offio, minimálne od doby kedy bolo žalovaným zrušené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zo dňa 21.01.2009, t.j. rozhodnutím č. AA/2012/01455 zo dňa 29.03.2012. Nie je zrejmé na základe akého ustanovenia právneho predpisu dospel správny orgán k názoru, že plynutie trojročnej prekluzívnej lehoty môže byť zachovaná podaním podnetu na vydanie protestu prokurátora (do 01.01.2012).

Z ust. § 19 ods. 1 a 2 vyplýva, že peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov je opakovaným peňažným príspevkom a podľa § 43 ods. 5 zákona sa vypláca mesačne pozadu.

V tejto súvislosti je potrebné, aby správne orgány dôsledne vyriešili skutkovo a právne otázku, či trojročná prekluzívna lehota, tak ako je upravená v § 45 ods. 10 zákona, uplynula alebo neuplynula a či vôbec začala plynúť vzhľadom na nezákonný postup správnych orgánov pri odňatí a zastavení výplaty peňažného príspevku na kompenzáciu. V tomto prípade je potrebné poukázať na skutočnosť, že žalobca má byť ukrátený na svojich právach v dôsledku nesprávnej aplikácie zákona správnym orgánom pri vydávaní rozhodnutia zo dňa 21.01.2009, kedy sa mu odňala a zastavila výplata peňažného príspevku.

Úlohou žalovaného v ďalšom konaní je opätovne posúdiť vec, vyporiadať sa otázkou prekluzívnej trojročnej lehoty, s prihliadnutím na zrušenie rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu zo dňa 21.01.2009 a vydať rozhodnutie tak, aby spĺňalo všetky kritériá uvedené v ust. § 46 a 47 ods. 3 Správneho priadku. V ďalšom konaní sú správne orgány viazané právnym názorom súdu vyslovenom v tomto rozsudku (§ 250j ods. 6 O.s.p.).“ (koniec cit. rozsudku KS)

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný stručné odvolanie, v ktorom žiadal, aby odvolací súd „v súlade s platnou legislatívou rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie. Dôvodil tým, že žalovaný sa v preskúmanom rozhodnutí vysporiadal s otázkou prekluzívnej trojročnej lehoty.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadal odvolacie konanie zastaviť s poukazom na to, že odvolanie nemá zákonom stanovené náležitosti (§ 218 ods. 1 písm. d) O.s.p.). Podľa žalobcu krajský súd v rozhodnutí podrobne rozobral právnu stránku veci, pričom primárne mal správny orgán riešiť, či vôbec prekluzívna lehota začala plynúť vzhľadom na nezákonný postup pri odňatí a zastavení výplaty kompenzačného príspevku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „odvolací súd“ alebo „najvyšší súd“), ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozsudok krajského súdu na základe odvolania, ktoré bolo podané subjektom na to oprávneným (§ 201 O.s.p.), v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), ktoré spĺňa náležitosti vyžadované zákonom (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je takýto opravný prostriedok prípustný (§ 250ja ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta druhá O.s.p.). Najvyšší súd na prejednanie odvolania nenariadil pojednávanie, pretože v tom nevidel rozpor s verejným záujmom, nepovažoval to za potrebné a dokazovanie nevykonával (§ 250ja ods. 2 O.s.p.).

Najvyšší súd, ako súd odvolací, po preskúmaní napadnutého rozsudku v rozsahu dôvodov odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), ktoré dôvody napriek ich stručnosti sám ustálil, jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Najvyšší súd preto rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 a 2 v spojení s § 250ja ods. 3 vetou druhou O.s.p.) rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil na mieste a v čase oznámenom na úradnej tabuli najvyššieho súdu a na jeho internetovej stránke www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 3 O.s.p.).

Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku krajského súdu, ktoré si osvojuje ako svoje vlastné tak ako ho uviedol krajský súd na str. 6 - 9 svojho rozsudku. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia v nadväznosti na dôvody odvolania, ktoré smerujú proti zrušujúcemu rozsudku krajského súdu odvolací súd uvádza nasledovné:

Pokiaľ žalobca považuje za dôvodné uvažovať o preklúzii nároku na kompenzačný príspevok, musí svoje skutkové a právne dôvody jednoznačne v zmysle rozsudku krajského súdu v ďalšom konaní uviesť. Krajský súd ponechal žalovanému svojim rozsudkom priestor pre uvedenie dôvodov svojho rozhodnutia. Z uvedeného však pre odvolací súd zároveň vyplýva záver, že dôvody rozhodnutia, ktoré bolo predmetom prieskumu (ako celok pozostávajúci z prvostupňového rozhodnutia a rozhodnutia odvolacieho orgánu) neboli úplné, najmä nedávali podklad pre záver, na základe akej právnej úpravy bol žalobcovi priznaný príspevok na kompenzáciu od 01.05.2012. Odvolací súd považuje týmto za dôvodné vysloviť, že zrušenie rozhodnutia pre nepreskúmateľnosť z dôvodu nedostatku dôvodov bolo zo strany krajského súdu namieste (§ 250j ods. 2 písm. d) O.s.p.), a to tak, ako je vo výroku uvedené.

Pokiaľ krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného aj pre nesprávne právne posúdenie veci (§ 250j ods. 2 písm. a) O.s.p.) odvolací súd poukazuje na to, že žalovaný zrejme vychádzal z koncepcie, že pre opätovné priznanie príspevku na kompenzáciu bolo rozhodujúce, či sa žalobca domáhal jeho opätovného

priznania, resp. kedy sa tak stalo. Krajský súd podľa názoru odvolacieho súdu vecne správne poukázal na to (str. 8, 4. odsek rozsudku) že ak správne orgány zistili, že príspevok nemal byť odňatý, mali bez ďalšieho konať z úradnej povinnosti, minimálne od doby, keď bolo žalovaným zrušené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, t.j. od 29.03.2012, a to bez ohľadu na to, či žalobca dal alebo nedal podnet na podanie protestu prokurátorom alebo či žalobca žiadal o výplatu samotný správny orgán a správny orgán mal konať tak, akoby rozhodnutie o odňatí nebolo vydané. Len pre úplnosť odvolací súd uvádza, že ako č.l. 5 je v súdnom spise žiadosť žalobcu s prezentačnou pečiatkou ÚPSVR Prešov z 11.07.2011, ktorou sa žalobca domáhal vrátenia odňatých príspevkov od 01.01.2009. Vzhľadom na uvedené zrejme nie je možné akceptovať tvrdenie žalovaného, že žalobca nežiadal v trojročnej lehote od 01.01.2009 o odstránenie dôsledkov rozhodnutia o odňatí príspevkov. Tým viac považuje odvolací súd za oprávnený názor súdu, že žalobca vec nesprávne právne posúdil, ak vôbec uvažoval o zániku práva žalobcu na príspevky v lehote troch rokov od ich odňatia.

Z týchto dôvodov odvolací súd prvostupňový rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Podľa § 250k ods. 1 O.s.p. žalobcovi patrí náhrada trov odvolacieho konania a to za jeden úkon právnej pomoci, ktorým bolo vyjadrenie k odvolaniu žalovaného..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.